

ਐਮ.ਐਮ ਕੁਮਾਰ ਜੋ

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ.

ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ

ਬਨਾਮ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ/ਮੁਦਈ

1994 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 3529

29 ਮਈ, 2006

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908—ਆਰਡਰ VI ਆਰ.ਐਲ. 17—ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ
ਆਪਣੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ - ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ - ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਜੱਦੀ,
ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ -
ਮੁਦਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ
ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕੀਤਾ - ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਲੀਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ - ਮੁਦਈ
ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਹੋਰ ਕੁਝ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ—ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—
ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਂਦਾ, ਉਲਝਿਆ, ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲਾ ਦੇ ਗਾਂਧੀ ਪੁੱਤਰ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਅਤੇ ਪੜਦਾਦਾ ਸਨ, ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦੀ ਚਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਮ.ਐਲ ਸਰੀਨ, ਸੀਨੀਅਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਵੀ. ਸਿੰਘ,
ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਐਮ.ਐਲ.ਸੈਣੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

1)) ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਕੋਡ') ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 3 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

2) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਬਚਾਓ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 5 ਅਤੇ 6. ਇੱਕ ਖਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ 2, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

3) . ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੈੱਡ ਨੋਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ਏ' 'ਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੈੱਡ ਨੋਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ਬੀ' 'ਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਰਹੂਮ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਖੁਸ਼ਹਾਲਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਾਂਝੇ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚੋਂ, ਮਰਹੂਮ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫੰਡ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਕੇ. ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਭਾਗ "ਬੀ" ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜੱਦੀ, ਸਹਿਪਾਸੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬੇਨਾਮੀ ਖਰੀਦ ਸੀ) ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਹਿਪਾਸਨਰ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1 ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਹਨ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਤੇ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

- 4) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਰਤਾ (ਪ੍ਰਬੰਧਕ) ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਭਾਗ "ਏ" ਅਤੇ "ਬੀ" ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਜੱਦੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ। 1. ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ (ਪਾਸ)।

(3) ਪੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਮਿਤੀ 28 ਅਗਸਤ, 1993 ਵਿੱਚ, ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪਾਰਸ 23 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਕਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(4) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 28 ਅਗਸਤ, 1993 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਹੋਠ ਲਿਖੀ ਸ਼ੇਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ VI ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

“ਪੈਰਾ 7 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। “ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪੈਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ਲਾ ਤੋਂ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪੈਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਪੋਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤਿਆਂ ਦੇ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਵ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ, ਭਾਵ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਨੂੰ, ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ

ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਦੀ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ, ਪੜਪੋਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣਗੇ। ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹੇਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਪੋਤਰਿਆਂ, ਪੜਪੋਤਿਆਂ ਨੂੰ।

ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਮਤ 1960, 1964-65 BK ਤੋਂ 2002 ਤੋਂ 2003 BK ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ. 1117, ਮਿਤੀ 14 ਜੁਲਾਈ, 1956 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ। 19, ਮਿਤੀ 5 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੀ ਜਮਾਬੰਦੀ 1957-58 ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ। ਸਾਲ 2002 ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਪੀ- 2003 ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰ. ਸਬੰਧੀ ਬੀ.ਕੇ. 2507/9—18, 2594/9-1 ਕੁੱਲ 18 ਵਿੱਘੇ 19 ਬਿਸਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਅੰਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

(5) ਮੈਸਰਜ਼ ਗਣੇਸ਼ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੋਜੀ ਰਾਮ, (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ Appellate Court ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

..ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਸਹੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੰਗ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, 1991 ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ. 85 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੁਝ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 6 ਆਰ.ਐਲ. ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੁਣ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ

ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਹੱਥ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤੀ ਕਾਰਨ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 484

ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ। ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ *ਮਰਦ-ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ* ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਪਹਿਲੀ ਭੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ VI ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਮਿਸਟਰ ਐਮ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਗੁਣਾ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ

ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਡ ਦੇ ਆਰਡਰ IV ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ *ਗਲਤ ਹੈ* ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਨਚੇਗੋੜਾ *ਬਨਾਮ ਸਿਦੋਗੋੜਾ*, (2) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ* ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (3)।

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ. ਸੈਣੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

(2) (1994) 4 SCC 294

(3) 1993 (2) PLR 512

ਵਿਦਵਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਠੋਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ *ਬਨਾਮ ਅਯਾਕੰਨੂ* ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (4), ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ *ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ* (5) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ* ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (6),

(8) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦੀ ਸਹਿਪਾਸੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਜੱਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਲੈ ਕੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ:-

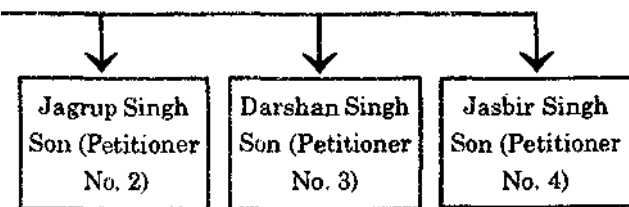
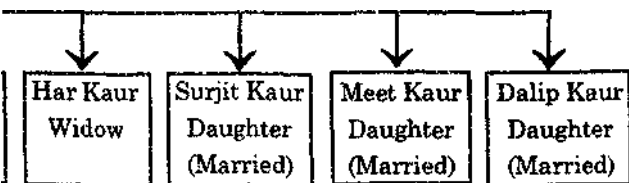
“ਕੀ ਮੁਦਈਆਂ (ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ) ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ *ਟਿਕਾਣਾ* ਹੈ?”

(9) ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵੱਸ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

(4) 2002 (2) PLJ 445

(5) 2003 (1) PLJ 458

(6) 2003 (1) PLJ 357

Av
(I

(10) ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਚੱਲੀ ਟ੍ਰਾਈ ਬੀਓਟੀਅਲਕੋਰਟ ਟੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਨੇ ਜਨਮ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਰਿਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਿਤਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਸੀ। ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

“ ਪਲੇਇੰਟਿਫਸ ਗੇਟਪੂਵਡ ਐਕਸਪਰਪਟਾਸ 3 ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਐਕਸ. ਪੀ

2 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.-1 ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਈ ਪਟਵਾਰ ਮੋਹਰਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. 1, ਪਰ ਅੱਜ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਸ਼ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ 1957 58 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਾਲ 1957-58 ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਸੀ., ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਰਾਸਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਦਈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। . ਇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਿੱਖੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲਣੀ ਸੀ ।

(11) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜੱਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਸਵੈ-ਐਕਵਾਇਰ ਸੀ। ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰ ਕੌਰ (ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ) ਨੂੰ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:--

“18. ਮੈਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਮੰਨਿਆ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਿਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 1987(1) CLJ- 653 ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਸਹਿਪਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਜੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜਾਟ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਹਨ।

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਟ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਇਕਸੁਰਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਜਾਟ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਹਰ ਜਾਟ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪੂਰਵਜ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੰਪੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਬਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਟ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਦਾ ਹੈ (ਬਚਦਾ ਹੈ?)। ਇਸ ਲਈ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਦੇ ਰਾਹ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ "ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।"

(12) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪੈਰੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ, ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲਾ ਦੇ ਗਾਂਧੀ ਪੁੱਤਰ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੜਦਾਦਾ ਅਤੇ ਪੜਦਾਦਾ ਸਨ, ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦੀ ਚਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਸੋਧ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(13) ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 4। ਇਸ ਲਈ,

Hakam Singh (deceased) through L.Rs. and others v.232
Baljit Singh and others (M. M. Kumar, J.)

ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ , ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦਾ, ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਮੁਦਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 3 ਅਗਸਤ 1994 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 20 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ